
Marec sa v Bratislave začne Festivalom iránskych filmov

iránska kinematografia patrí k významným národným kinematografiám sveta a jej diela sú dnes súčasťou prestížnych medzinárodných festivalov. Napriek tomu je na Slovensku možné vidieť filmy známych iránskych režisérov len v programe filmových festivalov alebo v klubovej distribúcii. Ojedinelú príležitosť spoznať to najzaujímavejšie z iránskej kinematografie v jednom čase a priestore ponúkne bratislavské Kino Lumière. V termíne od 1. do 5. marca 2013 sa tam uskutoční Festival iránskych filmov.

Festival iránskych filmov uvedie počas piatich dní desať celovečerných titulov a dva bloky krátkych filmov priekopníkov iránskeho filmu a pásmo animovaných snímok. Možnosť ponúknuť slovenským divákovi zaujímavé diela tejto neopozeranej a vo svete oceňovanej kinematografie sa naskytla po minuloročnom úspešnom prvom ročníku festivalu iránskych filmov, ktorý sa konal v Prahe. Záujem divákov presvedčil organizátorov festivalu predstaviť iránske filmy nielen v Prahe, ale aj v Olomouci a Bratislave. Dramaturgia festivalu je sústredená na staršie diela, overené rokmi či desaťročiami, a predstaví významných tvorcov, akými sú Amir Naderi, Abbas Kiarostami, Jafar Panahi, Bahram Beizai a ďalší. Leitmotívom celého podujatia je detský hrdina a obraz sveta z jeho pohľadu.

Otváracím filmom prehliadky je snímka *Bežec* iránskeho scenáristu a režiséra Amira Naderiho, ktorý od 70. rokov minulého storočia patrí k najvplyvnejším tvorcom iránskej kinematografie a radí sa medzi predstaviteľov tzv. iránskej novej vlny. Jeho *Bežec* pochádza z roku 1985 a rozpráva príbeh siroty z prístavného mesta Perzského zálivu. Naderov hrdina, trinásťročný chlapec, ktorý sa pohybuje v začarovanom kruhu chudoby a sociálneho strádania, predstavuje veľmi silnú postavu. Každodenne bojuje o prežitie, no napriek tomu sa nevzdáva ľudskosti a schopnosti intenzívneho prežívania. Živelný, čiastočne biografický film na slávnostnom otvorení v Bratislave predstaví Kaveh Daneshmand, umelecký riaditeľ Festivalu iránskych filmov. Podľa jeho slov „*Bežec opisuje osudy malého hrdinu originálnou formou, ktorá sa úplne vzpiera obvyklým rozprávacím postupom. Pre režiséra Amira Naderiho, jedného z najdôležitejších postáv iránskej kinematografie, je Bežec vrcholom kariéry. Tento film je prvým porevolučným iránskym filmom a svoj príbeh rozpráva očami mladého chlapca, ktorý dokonale slúži ako jemná, ale pritom neomylná metafora iránskej spoločnosti ako takej. Som veľmi rád, že práve týmto výnimočným filmom otvárame celý festival.*“

Ďalším výrazným filmom v programe festivalu je snímka *Biely balónik* (1995), debut režiséra Jafara Panahiho, ďalšieho z významných predstaviteľov tzv. iránskej novej vlny, ktorý za svoj celovečerný režijný debut získal Zlatú kameru na MFF v Cannes. Zaujímavosťou je, že

scenáristom tohto filmu je Abbas Kiarostami, ďalší výrazný režisér iránskej kinematografie, známy aj slovenským divákom. Z jeho režijnej tvorby diváci na festivalevidia snímku *Kde je dom môjho priateľa?* (1987), poetický film situovaný do rustikálneho prostredia na severe Iránu, ktorý mapuje napínavú cestu chlapca, snažiaceho sa nájsť domov svojho spolužiaka. Na pozadí chlapcovho pátrania sa vyjavujú láskavé medziľudské vzťahy ovplyvnené prísnu morálkou, ale i problematický svet dospelých. Na festivale sa odpremieta aj Kiarostamiho dokumentárny film *Domáca úloha* z roku 1989, považovaný za jeden z jeho najlepších titulov. Podľa mnohých kritikov v ňom Kiarostami zobrazuje témy, ku ktorým nie je možné napísať scenár. Bravúrne rozpracoval zdanlivo jednoduchý nápad, akým je nezáväzné rozprávanie sa so študentmi, či si radi robia domáce úlohy, v ktorom sa majstrovsky posúva od jedného žánru k druhému a ponúka zaujímavú emocionálnu výpoveď.

V programe festivalu je aj známy film Bahrama Bayazaiho *Bashu, malý cudzinec* (1986), tematizujúci integráciu minority, ktorý býva označovaný za najlepší iránsky film vôbec, ďalej *Kľúč* režiséra Ebrahima Forouzesha, realistický príbeh detí, postavených zoči-voči zložitej životnej situácii, ale aj snímky známe slovenskému divákovi. Medzi ne patrí napríklad film *Korytnačky môžu lietať* (2004) režiséra a scenáristu Bahmana Ghobadiho, ktorý v roku 2005 získal Cenu divákov na MFF Rotterdam. V kontexte ostatných iránskych filmov si diváci môžu pozrieť aj aktuálny iránsky film v našich kinách, strhujúcu manželskú drámu zo súčasného Iránu režiséra Asghara Farhadiho *Rozchod Nadera a Simin* (2011), držiteľa Oscara 2012 za Najlepší zahraničný film a ďalšie tituly. Podľa slov Kaveha Daneshmanda, zameranie na dieťa ako ústrednú tému festivalu umožnilo zostaviť ešte „ucelenejšiu kolekciu klenotov iránskej kinematografie, bez ohľadu na rok vzniku vybraného filmu.“

Festival iránskych filmov organizuje Tokada Productions, spoluorganizátorom je Slovenský filmový ústav, partnermi sú Kino Lumière a Asociácia slovenských filmových klubov. Viac informácií o Festivale iránskych filmov nájdete na www.iranianfilmfestival.cz, www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk.

PROGRAM

1. 3. 2013 piatok, 17:00, K1:

Biely balónik, r. Jafar Panahi • 1995 • OV (perz.) + ST + AT • 85´

1. 3. 2013 piatok, 19:30, K1:

Bežec, r. Amir Naderi • 1985 • OV (perz.) + ST + AT • 94´

1. 3. 2013 piatok, 20:00, K2:

Korytnačky môžu lietať, r. Bahman Ghobadi • 2004 • OV (kurd.) + ST • 96´

---

2. 3. 2013 sobota, 16:00, K2:

Iránske animované filmy

- **Válanie tekvic**, r. Morteza Ahadi, 14´, 2011
- **Sedlák a robot**, r. Abdollah Ali-Morad, 21´, 2011
- **Líške, ktorá bežala za zvukom**, r. Fatemeh Goudarzi, 10´, 2012
- **O mládencovi a krajčirovi**, r. Rashin Khayriyeh, 9´, 2008
- **Vlk a baránok**, r. Mohammad Ali Soleiman Zadeh, 17´, 2008
- **O plešivom milovníkovi holubov**, r. Sadegh Javadi, 8´, 2012

2. 3. 2013 sobota, 18:00, K1:

Domáca úloha, r. Abbas Kiarostami • 1988 • OV (perz.) + ST + AT • 84´ • doc.

2. 3. 2013 sobota, 18:30, K2:

Rozchod Nadera a Simin, r. Asghar Farhadi • 2011 • OV (perz.) + ST • 123´

2. 3. 2013 sobota, 20:30 K1:

Osama, r. Siddiq Barmak ▪ 2003 ▪ OV (paštú, dari, ang.) + ST + AT ▪ 83'

---

3. 3. 2013 nedeľa, 16:00, K1:

Krátke filmy priekopníkov iránskeho filmu I

- **Čakanie**, r. Amir Naderi, 46', 1974
- **Drevené pištole**, r. Shapur Gharib, 46', 1975
- **Chór**, r. Abbas Kiarostami, 17', 1982

3. 3. 2013 nedeľa, 18:00, K1:

Bashu, malý cudzinec, r. Bahram Beyzaei ▪ 1986 ▪ OV (perz.) + ST + AT ▪ 120'

3. 3. 2013 nedeľa, 20:30, K1:

Kľúč, r. Ebrahim Forouzesh ▪ 1986 ▪ OV (perz.) + ST + AT ▪ 78'

---

4. 3. 2013 pondelok, 18:00, K1:

Tinar, r. Mahdi Moniri ▪ 2009 ▪ OV (perz.) + ST + AT ▪ 72' ▪ doc.

4. 3. 2013 pondelok, 20:30, K1:

Kde je dom môjho priateľa?, r. Abbas Kiarostami ▪ 1987 ▪ OV (perz.) + ST + AT ▪ 83'

---

5. 3. 2013 utorok, 18:00, K1:

Krátke filmy priekopníkov iránskeho filmu II

- **Matka**, r. Leila Mirhadi, 40', 2000
- **Vyslobodenie**, r. Naser Taghvai, 23', 1972
- **Strýček Fúzik**, r. Bahram Beizai, 28', 1969
- **Prestávka**, r. Abbas Kiarostami, 14', 1972
- **Obväz**, r. Omid Abdollahi, 10', 2011

5. 3. 2013 utorok, 20:30, K1:

Bežec, r. Amir Naderi ▪ 1985 ▪ OV (perz.) + ST + AT ▪ 94'

OV – pôvodné znenie | original language version

ST – české titulky | Czech subtitles

AT – anglické titulky | English subtitles

doc. – dokumentárny | documentary

Slovenský filmový ústav (SFÚ)

Slovenský filmový ústav (SFÚ) je jediná štátna organizácia v oblasti audiovizie na Slovensku. Jej hlavné úlohy, činnosti a pôsobnosť definuje audiovizuálny zákon č. 343/2007 Z. z. Súčasťou SFÚ je špecializovaný filmový archív. Tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva SR.

Kontakt: Slovenský filmový ústav, Grösslingová 32, Bratislava, www.sfu.sk.

Predajňa Slovenského filmového ústavu – Klapka.sk

Predajňa Klapka.sk sa orientuje na ponuku audiovizuálnych diel, odbornej literatúry a sprievodných grafických materiálov. V predaji má publikácie, časopisy, DVD nosiče z produkcie SFÚ a ďalších slovenských či zahraničných vydavateľstiev, ale aj soundtracky, plagáty a fotosky k slovenským i zahraničným filmom. Ponúka aj možnosť internetového predaja.

Kontakt: Klapka.sk, Grösslingová 43, Bratislava, www.klapka.sk.

Kino Slovenského filmového ústavu – Kino Lumière

Kino Lumière premieta domáce a zahraničné filmové diela, ktoré inde priestor na uvedenie nemajú. Jeho prioritami sú slovenský film, európska kinematografia a archívne kino. Uvádza pravidelné cykly a v jeho priestoroch sa konajú aj prehliadky a festivaly. Sprístupnené sú dve kinosály na prízemí, vstupné sa pohybuje od 2,00 € do 4,00 €.

Kontakt: Kino Lumière, Špitálska 4, Bratislava, www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk.